

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลของการวิเคราะห์ข้อมูล จะนำเสนอตามลำดับดังนี้ คือ ส่วนที่ 1 เป็นคุณลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนที่ 2 เป็นผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับอาการไม่สุขสบายระหว่างตั้งครรภ์ และส่วนที่ 3 เป็นผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการตั้งครรภ์และการคลอด

1. ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นหญิงมีครรภ์ตั้งครรภ์แรกอายุระหว่าง 20 – 35 ปี อายุครรภ์ 26 – 30 สัปดาห์ ไม่มีโรคแทรกซ้อนใดๆ ระหว่างตั้งครรภ์ มีส่วนสูงตั้งแต่ 140 เซนติเมตรขึ้นไป เป็นผู้คลอดสามัญมาฝากครรภ์และคลอดที่โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ จำนวนรวมทั้งสิ้น 101 คน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง 1 กลุ่มทดลอง 2 และกลุ่มควบคุม จำนวนกลุ่มละ 34, 32 และ 35 คน ตามลำดับ ซึ่งมีคุณลักษณะทั่วไปดังต่อไปนี้

หญิงมีครรภ์ในกลุ่มทดลอง 1 กลุ่มทดลอง 2 และกลุ่มควบคุม ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 20 - 24 ปี คิดเป็นร้อยละ 50.0, 46.9 และ 42.9 ตามลำดับ มีส่วนสูงส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 150 – 159 เซนติเมตร คิดเป็นร้อยละ 67.7, 65.6 และ 65.7 ตามลำดับ และมีน้ำหนักตัวเพิ่มขึ้นตลอดการตั้งครรภ์ ส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 16 - 20 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 52.9, 53.1 และ 51.4 ตามลำดับ มีการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 38.2, 28.1 และ 40.0 ตามลำดับ ลักษณะการทำงานอาชีพของกลุ่มทดลอง 1 และกลุ่มทดลอง 2 ส่วนใหญ่นั่งทำงาน คิดเป็นร้อยละ 50.0 เท่ากัน ส่วนกลุ่มควบคุมส่วนใหญ่ยืนทำงานคิดเป็นร้อยละ 45.7 การใช้แรงงานในงานอาชีพของกลุ่มทดลอง 1 ส่วนใหญ่ทำงานในลักษณะใช้แรงงาน คิดเป็นร้อยละ 55.9 ส่วนกลุ่มทดลอง 2 และกลุ่มควบคุม ส่วนใหญ่ทำงานในลักษณะไม่ใช้แรงงาน คิดเป็นร้อยละ 56.3 และ 62.9 ตามลำดับ ลักษณะการทำงานบ้านของกลุ่มทดลอง 1 กลุ่มทดลอง 2 และกลุ่มควบคุม ส่วนใหญ่ไม่มีผู้ช่วย ต้องทำงานบ้านเองคิดเป็นร้อยละ 88.2, 96.9 และ 97.1 ตามลำดับ ในส่วนของรายได้ต่อเดือนของกลุ่มทดลอง 1 กลุ่มทดลอง 2 และกลุ่มควบคุม ส่วนใหญ่มีรายได้น้อยกว่า 10,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 76.5, 56.3 และ 85.7 ตามลำดับ (ดังรายละเอียดในตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามคุณลักษณะทั่วไป

คุณลักษณะประชากร	กลุ่มทดลอง 1		กลุ่มทดลอง 2		กลุ่มควบคุม		p-value
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
อายุ (ปี)							
20 – 24	17	50.0	15	46.9	15	42.9	
25 – 29	11	32.3	12	37.5	15	42.9	
30 – 34	6	17.7	5	15.6	5	14.3	
รวม	31	100.0	32	100.0	35	100.0	0.936
ส่วนสูง (ซม.)							
140-149	6	17.6	6	18.8	8	22.8	
150-159	23	67.7	21	65.6	23	65.7	
160-169	4	11.8	5	15.6	4	11.5	
170-179	1	2.9	0	0	0	0	
รวม	34	100.0	32	100.0	35	100.0	0.123
น้ำหนักตัวที่เพิ่ม(กก.)							
10-15	15	44.2	14	43.8	15	42.9	
16-20	18	52.9	17	53.1	18	51.4	
21-25	1	2.9	1	3.1	2	5.7	
รวม	34	100.0	32	100.0	35	100.0	0.927
การศึกษา							
ประถมศึกษา	13	38.2	9	28.1	14	40.0	
มัธยมศึกษา	12	35.3	9	28.1	10	28.6	
ปวช. / ปวส.	5	14.7	5	15.6	9	25.7	
ปริญญาตรีขึ้นไป	4	11.8	9	28.1	2	5.7	
รวม	34	100.0	32	100.0	35	100.0	0.2.6

ตารางที่ 1 (ต่อ) จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามคุณลักษณะทั่วไป

คุณลักษณะทั่วไป	กลุ่มทดลอง 1		กลุ่มทดลอง 2		กลุ่มควบคุม		p-value
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
ลักษณะการทำงานอาชีพ							
นั่งเป็นส่วนใหญ่	17	50.0	16	50.0	10	28.6	0.126
ยืนเป็นส่วนใหญ่	7	20.6	7	21.9	16	45.7	
เดินเป็นส่วนใหญ่	10	29.4	9	28.1	9	25.7	
รวม	34	100.0	32	100.0	35	100.0	
การใช้แรงงานในงานอาชีพ							
ไม่ใช้แรงงาน	15	44.1	18	56.3	22	62.9	0.286
ใช้แรงงาน	19	55.9	14	43.8	13	37.1	
รวม	34	100.0	32	100.0	35	100.0	
ลักษณะการทำงานบ้าน							
มีผู้ช่วย	4	11.8	1	3.1	1	2.9	0.211
ไม่มีผู้ช่วย	30	88.2	31	96.9	34	97.1	
รวม	34	100.0	32	100.0	35	100.0	
รายได้ต่อเดือน							
น้อยกว่า 10,000 บาท	26	76.5	18	56.3	30	85.7	0.022 *
มากกว่า 10,000 บาท	8	23.5	14	43.8	5	14.3	
รวม	34	100.0	32	100.0	35	100.0	

* $P < 0.05$

จากตารางที่ 1 เมื่อทดสอบเปรียบเทียบความแตกต่างของคุณลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ค่าสถิติไค-สแควร์ (χ^2) พบว่าประชากรตัวอย่างของกลุ่มศึกษาทั้ง 3 กลุ่มมีคุณลักษณะทั่วไปคล้ายคลึงกัน ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นรายได้ต่อเดือนที่มีความแตกต่างกันระหว่างกลุ่ม ($P < 0.05$) ซึ่งเมื่อทดสอบต่อไปพบว่าไม่มีผลต่อวิธีคลอด

2. ข้อมูลเกี่ยวกับอาการไม่สุขสบายระหว่างตั้งครรภ์

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะอาการปวดหลังปวดเอว

อาการปวด	กลุ่มทดลอง 1		กลุ่มทดลอง 2		กลุ่มควบคุม		p-value
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
อาการเมื่อแรกเข้าโครงการ							
ไม่มีอาการปวด	2	5.9	1	3.1	1	2.9	0.778
มีอาการปวด	32	94.1	31	96.9	34	97.1	
รวม	34	100.0	32	100.0	35	100.0	
ตำแหน่งที่ปวด							
หลังส่วนบน	1	3.1	0	0	1	2.9	
บั้นเอว-หลังส่วนล่าง	21	65.6	23	74.2	24	70.6	0.859
สะโพก-ก้นกบ-ต้นขา	10	31.3	8	25.8	9	26.5	
รวม	34	100.0	32	100.0	35	100.0	
อาการปวดหลังฝึก							
ไม่มีอาการปวด	1	2.9	1	3.1	0	0	
อาการคงเดิม	9	26.5	1	3.1	2	5.7	
อาการดีขึ้น	15	44.1	29	90.6	0	0	0.000*
อาการปวดมากขึ้น	9	26.5	1	3.1	33	94.3	
รวม	34	100.0	32	100.0	35	100.0	

* $p < 0.05$

จากตารางที่ 2 จากการสัมภาษณ์เมื่อแรกเข้าโครงการก่อนดำเนินการฝึกตามโปรแกรม พบว่ากลุ่มทดลอง 1 กลุ่มทดลอง 2 และกลุ่มควบคุม ส่วนใหญ่มีอาการปวดหลังปวดเอว คิดเป็น ร้อยละ 94.1, 96.9 และ 97.1 ตามลำดับ ส่วนใหญ่จะมีอาการปวดที่บริเวณบั้นเอวหรือหลังส่วนล่าง คิดเป็นร้อยละ 65.6, 74.2 และ 70.6 ตามลำดับ และเมื่อสัมภาษณ์อีกครั้งหลังจากฝึกครบ 8 สัปดาห์ หรือในระยะใกล้คลอด พบว่าผู้ที่เคยมีอาการปวดหลังปวดเอว ในกลุ่มทดลองที่ 2 มีอาการดีขึ้นมากที่สุดถึงร้อยละ 90.6 ในกลุ่มทดลอง 1 มีอาการดีขึ้นร้อยละ 44.1 ส่วนในกลุ่มควบคุมส่วนใหญ่มีอาการปวดมากขึ้นคิดเป็นร้อยละ 94.3 และไม่มีผู้ที่มีอาการดีขึ้นเลย เมื่อเปรียบเทียบจำนวนหญิงมีครรภ์จำแนกตามลักษณะอาการปวดหลังปวดเอวในระยะใกล้คลอดที่มีอาการดีขึ้น โดยใช้ค่าสถิติไค-สแควร์ (χ^2) พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($p > 0.05$)

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความรู้สึกปวดหลังปวดเอว หลังฝึก 8 สัปดาห์ จำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	SD.	SE.	95%CI	
					L	U
กลุ่มทดลอง 1	34	5.59	1.97	0.34	4.90	6.28
กลุ่มทดลอง 2	32	2.03	1.00	0.18	1.67	2.39
กลุ่มควบคุม	35	7.49	1.02	0.17	7.17	7.83

จากตารางที่ 3 พบว่ากลุ่มทดลอง 2 มีค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้สึกปวดหลังปวดเอว น้อยที่สุดคือ 2.03 และกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้สึกปวดหลังปวดเอวมากที่สุด คือ 7.49

ตารางที่ 4 ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้สึกปวดหลังปวดเอว หลังฝึก 8 สัปดาห์ ของกลุ่มตัวอย่าง

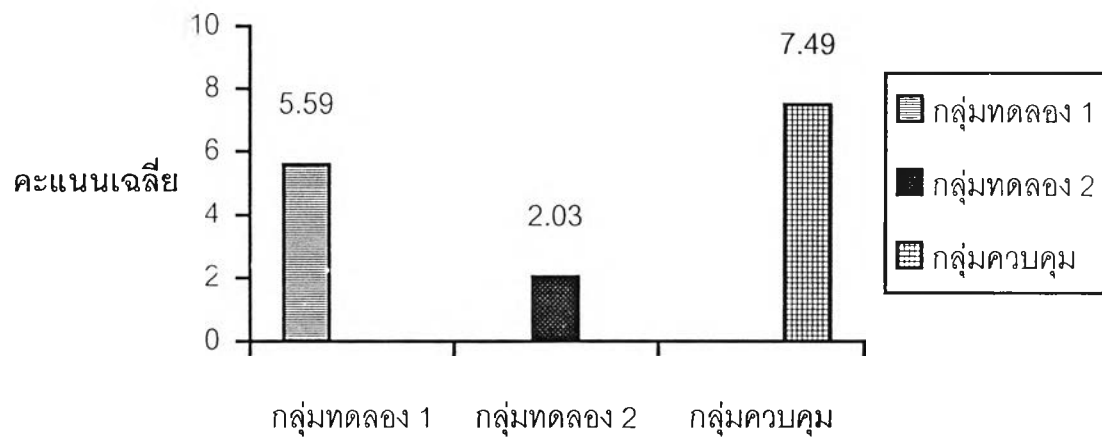
แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	2	508.63	254.31	128.50	0.000*
ภายในกลุ่ม	98	193.95	1.98		
รวม	100	702.57			

* $p < 0.05$

จากตารางที่ 4 เมื่อทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้สึกปวดหลังปวดเอวโดยใช้ค่าสถิติ ANOVA พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้สึกปวดหลังปวดเอวของกลุ่มตัวอย่างมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($p < 0.05$)

ภาพที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้สึกปวดหลัง
ปวดเอว จำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง

ค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้สึกปวดหลังปวดเอว ของกลุ่มทดลอง 1 กลุ่มทดลอง 2 และกลุ่มควบคุม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P < 0.05$)

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาการกลั้นปัสสาวะไม่ได้

อาการปวด	กลุ่มทดลอง1		กลุ่มทดลอง2		กลุ่มควบคุม		p-value
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
อาการเมื่อแรกเข้าโครงการ							
ไม่มีอาการ	23	67.6	20	62.5	17	48.6	0.248
มีอาการ	11	32.4	12	37.5	18	51.4	
รวม	34	100.0	32	100.0	35	100.0	
อาการหลังฝึก / ใกล้เคียง							
ไม่มีอาการ	23	67.6	19	59.4	14	40.0	0.000*
อาการคงเดิม	5	14.7	0	0	17	48.6	
อาการดีขึ้น	6	17.6	12	37.5	0	0	
อาการแย่ลง	0	0	1	3.1	4	11.4	
รวม	34	100.0	32	100.0	35	100.0	

* $p < 0.05$

จากตารางที่ 5 จากการสัมภาษณ์เมื่อแรกเข้าโครงการ พบว่ากลุ่มทดลอง 1 และกลุ่มทดลอง 2 ส่วนใหญ่ไม่มีอาการกลั้นปัสสาวะไม่ได้ คิดเป็นร้อยละ 67.6 และ 62. ตามลำดับ ส่วนกลุ่มควบคุมส่วนใหญ่มีอาการกลั้นปัสสาวะไม่ได้ คิดเป็นร้อยละ 51.4 แต่เมื่อทดสอบเปรียบเทียบจำนวนหญิงมีครรภ์จำแนกตามอาการกลั้นปัสสาวะไม่ได้ โดยใช้ค่าสถิติไค-สแควร์ (χ^2) พบว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ($p > 0.05$) และเมื่อกลุ่มทดลองได้ฝึกร่างกายครบ 8 สัปดาห์ ได้สัมภาษณ์ซ้ำอีกครั้ง พบว่ากลุ่มทดลอง 1 และกลุ่มทดลอง 2 ส่วนใหญ่ยังคงไม่มีอาการคิดเป็นร้อยละ 67.6 และ 59.4 ตามลำดับ สำหรับผู้ที่มีอาการกลั้นปัสสาวะไม่ได้หลังจากฝึกครบ 8 สัปดาห์แล้ว ในกลุ่มทดลอง 2 พบว่ามีอาการดีขึ้นทุกคนคิดเป็นร้อยละ 37.5 ในกลุ่มทดลอง 1 พบว่ามีอาการดีขึ้นจำนวนกึ่งหนึ่งของผู้ที่เคยมีอาการกลั้นปัสสาวะไม่ได้ คิดเป็นร้อยละ 17.6 ส่วนกลุ่มควบคุมพบว่าส่วนใหญ่มีอาการคงเดิมคิดเป็นร้อยละ 48.6 และจากการทดสอบเปรียบเทียบจำนวนหญิงมีครรภ์ที่มีอาการกลั้นปัสสาวะไม่ได้ ดีขึ้นในระยะหลังฝึกใกล้เคียงโดยใช้ค่าสถิติไค-สแควร์ (χ^2) พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($p < 0.05$)

3. ข้อมูลเกี่ยวกับการคลอดของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุครรภ์เมื่อคลอด

อายุครรภ์ (สัปดาห์)	กลุ่มทดลอง 1		กลุ่มทดลอง 2		กลุ่มควบคุม		p-value
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
37-37 ⁺⁶	4	11.8	9	28.1	1	2.9	0.013*
38-38 ⁺⁶	8	23.5	9	28.1	6	17.1	
39-39 ⁺⁶	8	23.5	6	18.8	16	45.7	
40-40 ⁺⁶	12	35.3	5	15.6	12	34.3	
41-41 ⁺⁶	2	5.9	3	9.4	0	0	
รวม	34	100.0	32	100.0	35	100.0	
อายุครรภ์เฉลี่ย	39 ⁺¹		39 ⁺²		39 ⁺⁶		0.017*

* $p < 0.05$

จากตารางที่ 6 พบว่ากลุ่มทดลอง 1 ส่วนใหญ่คลอดในช่วงอายุครรภ์ 40 สัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 35.3 กลุ่มทดลอง 2 ส่วนใหญ่คลอดในช่วงอายุครรภ์ 37-38 สัปดาห์ คิดรวมกันเป็น ร้อยละ 56.2 และกลุ่มควบคุมส่วนใหญ่คลอดในช่วงอายุครรภ์ 39 สัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 45.7 เมื่อทดสอบเปรียบเทียบความแตกต่างของอายุครรภ์ทั้ง 3 กลุ่มโดยใช้ค่าสถิติ ANOVA พบว่ามีความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($p > 0.05$) เมื่อคำนวณอายุครรภ์เฉลี่ยของแต่ละกลุ่มและทดสอบเปรียบเทียบความแตกต่างของอายุครรภ์ทั้ง 3 กลุ่ม โดยใช้ค่าสถิติ ANOVA พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($p < 0.05$)

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการแตกของถุงน้ำ การได้รับยาเร่งคลอด และการได้รับยาระงับปวด / ยากล่อมประสาท

ข้อมูลการคลอด	กลุ่มทดลอง 1		กลุ่มทดลอง 2		กลุ่มควบคุม		p-value
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
การแตกของถุงน้ำ							
แตกตามธรรมชาติ	22	64.7	23	71.9	29	82.9	0.229
เจาะถุงน้ำ	12	35.3	9	28.1	6	17.1	
รวม	34	100.0	32	100.0	35	100.0	
การได้รับยาเร่งคลอด							
ไม่ได้รับ	2	5.9	4	12.5	1	2.9	0.293
ได้รับ	32	94.1	28	87.5	34	97.1	
รวม	34	100.0	32	100.0	35	100.0	
การได้รับยาระงับปวด / ยากล่อมประสาท							
ไม่ได้รับ	16	47.0	17	53.1	17	48.5	0.263
ได้รับ	18	53.0	15	46.9	18	51.5	
รวม	34	100.0	32	100.0	35	100.0	

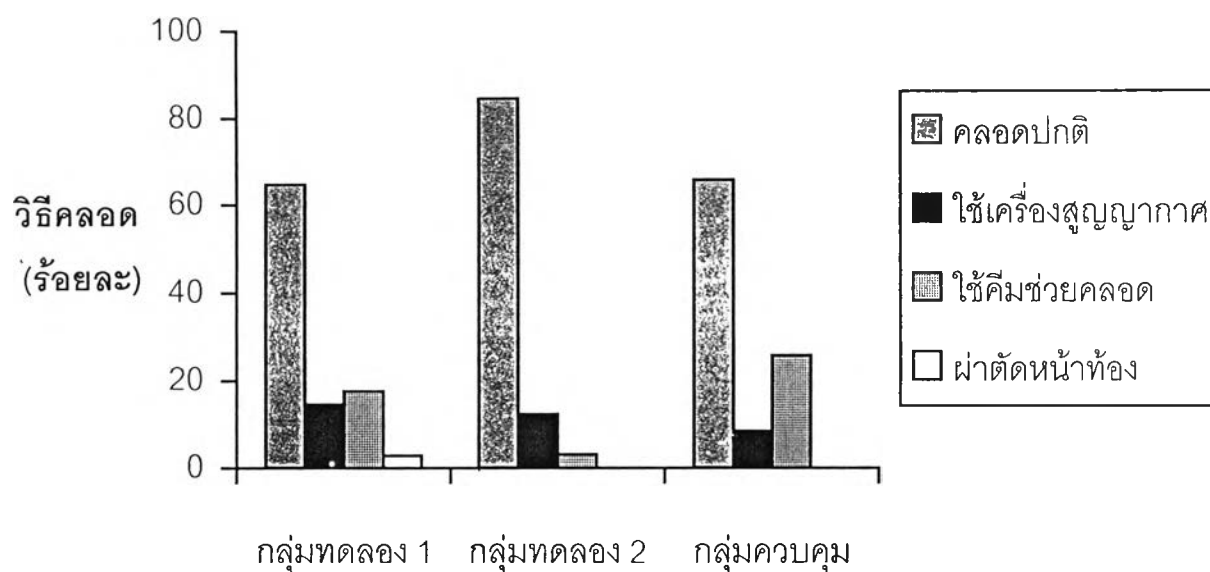
จากตารางที่ 7 พบว่าการแตกของถุงน้ำของกลุ่มทดลอง 1 กลุ่มทดลอง 2 และกลุ่มควบคุมส่วนใหญ่มีการแตกของถุงน้ำตามธรรมชาติ (spontaneous) คิดเป็นร้อยละ 64.7, 71.9 และ 82.9 ตามลำดับ ส่วนการเร่งคลอดด้วยยา พบว่า กลุ่มทดลอง 1 และกลุ่มควบคุม ได้รับยาเร่งคลอดในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 94.1 และ 97.1 ตามลำดับ ส่วนกลุ่มทดลอง 2 ได้รับยาเร่งคลอดน้อยกว่า 2 กลุ่มแรก คิดเป็นร้อยละ 87.5 สำหรับการได้รับยาระงับปวด และ ยากล่อมประสาทในกลุ่มทดลอง 1 และกลุ่มควบคุม ส่วนใหญ่ได้รับ คิดเป็นร้อยละ 53.0 และ 51.5 ตามลำดับ แตกต่างจากกลุ่มทดลองที่ 2 ซึ่งส่วนใหญ่ไม่ได้รับ คิดเป็นร้อยละ 53.1 เมื่อทดสอบเปรียบเทียบความแตกต่างของการแตกของถุงน้ำ การได้รับยาเร่งคลอด และการได้รับยาระงับปวด / ยากล่อมประสาท ด้วยค่าสถิติไค-สแควร์ (χ^2) พบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($p > 0.05$)

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามวิธีคลอด

วิธีคลอด	กลุ่มทดลอง 1		กลุ่มทดลอง 2		กลุ่มควบคุม		p-value
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
คลอดปกติ	22	64.7	27	84.4	23	65.7	0.165
คลอดผิดปกติ	12	35.3	5	15.6	12	35.3	
- ใช้เครื่องดูดสุญญากาศ	5	14.7	4	12.5	3	8.6	
- ใช้คีมช่วยคลอด	6	17.6	1	3.1	9	25.7	
- ผ่าตัดหน้าท้อง	1	2.9	0	0	0	0	
รวม	34	100.0	32	100.0	35	100.0	
สาเหตุของคลอดผิดปกติ							
มารดาเหนื่อยล้า	6	50.0	2	40.0	2	16.7	
การคลอดระยะที่ 2 ยาวนาน	5	41.7	3	60.0	9	75.0	
ทารกอยู่ในภาวะอันตราย	1	8.3	0	0	1	8.3	
รวม	12	100.0	5	100.0	12	100.0	

จากตารางที่ 8 พบว่ากลุ่มทดลอง 1 กลุ่มทดลอง 2 และกลุ่มควบคุม ส่วนใหญ่มีการคลอดปกติ คิดเป็นร้อยละ 64.7, 84.4 และ 65.7 ตามลำดับ ซึ่งกลุ่มทดลอง 2 มีการคลอดปกติมากกว่ากลุ่มทดลอง 1 และกลุ่มควบคุม เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของวิธีคลอด โดยใช้ค่าสถิติไค-สแควร์ (χ^2) พบว่าไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($p > 0.05$) สำหรับสาเหตุของการคลอดผิดปกติของกลุ่มทดลอง 1 พบว่าส่วนใหญ่มีสาเหตุจากมารดาเหนื่อยล้า คิดเป็นร้อยละ 50.0 ส่วนในกลุ่มทดลอง 2 และกลุ่มควบคุม พบว่าส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากระยะที่ 2 ของการคลอดยาวนาน คิดเป็นร้อยละ 60.0 และ 75.0 ตามลำดับ

ภาพที่ 6 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามวิธีคลอด

กลุ่มทดลอง 1 กลุ่มทดลอง 2 และกลุ่มควบคุม ส่วนใหญ่มีการคลอดปกติ แต่ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ($P > 0.05$)

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของเวลาในระยะคลอด (ชั่วโมง.นาที)
จำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง

ระยะคลอด / กลุ่ม	n	$\bar{X}$	SD.	SE.	95 % CI	
					L	U
ระยะที่ 1						
กลุ่มทดลอง 1	34	9.01	3.23	0.55	8.22	10.14
กลุ่มทดลอง 2	32	7.07	2.25	0.39	6.26	8.22
กลุ่มควบคุม	35	9.51	3.65	0.62	8.26	10.77
ระยะที่ 2						
กลุ่มทดลอง 1	34	0.48	0.57	0.09	0.24	0.62
กลุ่มทดลอง 2	32	0.43	0.53	0.09	0.27	1.07
กลุ่มควบคุม	35	1.18	0.78	0.13	0.51	1.05
ระยะที่ 3						
กลุ่มทดลอง 1	34	0.05	0.03	0.005	0.04	0.06
กลุ่มทดลอง 2	32	0.06	0.02	0.004	0.05	0.07
กลุ่มควบคุม	35	0.07	0.04	0.007	0.05	0.08

จากตารางที่ 9 พบว่าในระยะที่ 1 ของการคลอด กลุ่มทดลอง 2 มีค่าเฉลี่ยของเวลาน้อยกว่ากลุ่มทดลอง 1 และกลุ่มควบคุม คือ 7.07, 9.01 และ 9.51 ชั่วโมง ตามลำดับ ในระยะที่ 2 ของการคลอดหรือระยะเบ่ง กลุ่มทดลอง 2 มีค่าเฉลี่ยของเวลาน้อยกว่า กลุ่มทดลอง 1 และกลุ่มควบคุม คือ 0.43, 0.48 และ 1.18 ชั่วโมง ตามลำดับ ส่วนในระยะที่ 3 ของการคลอดหรือระยะคลอดรก กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มมีค่าเฉลี่ยของเวลาที่ใกล้เคียงกันมาก คือ 6, 5 และ 7 นาที ตามลำดับ

ตารางที่ 10 ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเวลาในระยะคลอดของกลุ่มตัวอย่าง

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
ระยะที่ 1					
ระหว่างกลุ่ม	2	109.67	54.83	5.63	0.005*
ภายในกลุ่ม	98	955.53	9.75		
รวม	100	1065.19			
ระยะที่ 2					
ระหว่างกลุ่ม	2	2.49	1.24	3.03	0.053
ภายในกลุ่ม	98	40.25	0.41		
รวม	100	42.73			
ระยะที่ 3					
ระหว่างกลุ่ม	2	47.54	23.77	3.94	0.093
ภายในกลุ่ม	98	590.66	6.03		
รวม	100	638.19			

* $p < 0.05$

จากตารางที่ 10 เมื่อทดสอบเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเวลาในระยะคลอดโดยใช้ค่าสถิติ ANOVA พบว่าค่าเฉลี่ยของเวลาในการคลอดระยะที่ 1 ของกลุ่มศึกษาทั้ง 3 กลุ่มมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($p < 0.05$) และในระยะที่ 2 ของการคลอด กลุ่มควบคุมแตกต่างจากทั้งกลุ่มทดลอง 1 และกลุ่มทดลอง 2 แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($p > 0.05$)

ตารางที่ 11 ทดสอบเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของค่าเฉลี่ยเวลา ในระยะที่ 1 ของการคลอด

	ค่าเฉลี่ย	กลุ่มทดลอง 1	กลุ่มทดลอง 2	กลุ่มควบคุม
กลุ่มทดลอง 1	9.01		.013*	.509
กลุ่มทดลอง 2	7.07	.013*		.002*
กลุ่มควบคุม	9.51	.509	.002*	

* $p < 0.05$

จากตารางที่ 11 เมื่อทำการทดสอบเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ โดยทำ multiple comparisons โดยวิธี Turkey's Least Significant Difference (LSD) พบว่าในระยะที่ 1 ของการคลอด กลุ่มทดลอง 2 ใช้เวลาน้อยกว่ากลุ่มทดลอง 1 และกลุ่มควบคุม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($p < 0.05$) แต่กลุ่มทดลอง 1 กับกลุ่มควบคุม ใช้เวลาคลอดไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($p > 0.05$)

ตารางที่ 12 ทดสอบเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของค่าเฉลี่ยเวลาในระยะที่ 2 ของการคลอด

	ค่าเฉลี่ย	กลุ่มทดลอง 1	กลุ่มทดลอง 2	กลุ่มควบคุม
กลุ่มทดลอง 1	0.48		.788	.049*
กลุ่มทดลอง 2	0.43	.788		.028*
กลุ่มควบคุม	1.18	.049*	.028*	

* $p < 0.05$

จากตารางที่ 12 เมื่อทำการทดสอบเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ โดยทำ multiple comparisons โดยวิธี Turkey's Least Significant Difference (LSD) พบว่าในระยะที่ 2 ของการคลอด กลุ่มควบคุมใช้เวลาในระยะคลอดมากกว่ากลุ่มทดลอง 1 และกลุ่มทดลอง 2 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($p < 0.05$) แต่กลุ่มทดลอง 1 กับกลุ่มทดลอง 2 ใช้เวลาคลอดไม่แตกต่างกันที่ระดับ 0.05 ($p > 0.05$)

ตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละของทารกของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามคะแนนประเมินทารก

คะแนนประเมินทารก	กลุ่มทดลอง 1		กลุ่มทดลอง 2		กลุ่มควบคุม		p-value
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
1 นาที							
< 7 คะแนน	3	8.8	1	3.0	4	11.5	.487
≥ 7 คะแนน	31	91.2	31	97.0	31	88.5	
รวม	34	100.0	32	100.0	35	100.0	
5 นาที							
< 7 คะแนน	0	0	0	0	0	0	
≥ 7 คะแนน	34	100.0	32	100.0	35	100.0	.707
รวม	34	100.0	32	100.0	35	100.0	

จากตารางที่ 13 คะแนนประเมินทารกใน 1 นาทีแรก ของทารกที่เกิดจากมารดาในกลุ่มทดลอง 1 กลุ่มทดลอง 2 และกลุ่มควบคุม ส่วนใหญ่มีคะแนนตั้งแต่ 7 คะแนนขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 91.2, 97.0 และ 88.5 ตามลำดับ ส่วนทารกที่มีคะแนนประเมินใน 1 นาทีแรก ตั้งแต่ 7 คะแนนขึ้นไป พบว่าทารกที่เกิดจากมารดาในกลุ่มทดลอง 2 มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 97.0 และทารกที่เกิดจากมารดาในกลุ่มควบคุม มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 88.5 แต่เมื่อทำการทดสอบเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนประเมินทารกโดยใช้ค่าสถิติ ANOVA พบว่า ไม่มี ความแตกต่างทางสถิติ ($p > 0.05$) สำหรับคะแนนประเมินทารกใน 5 นาที พบว่าทารกของกลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่ม มีคะแนนตั้งแต่ 7 ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 100.0 เช่นเดียวกันทุกกลุ่ม

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนประเมินทารกใน 1 นาที
จำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง	n	$\bar{X}$	SD.	SE.	95%CI		
					L	-	U
กลุ่มทดลอง 1	34	8.72	.73	.13	8.46	8.98	
กลุ่มทดลอง 2	32	8.65	.92	.16	8.33	8.97	
กลุ่มควบคุม	35	8.43	1.33	.23	7.97	8.89	

จากตารางที่ 14 พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนประเมินทารกใน 1 นาที ของกลุ่มทดลอง 1 กลุ่มทดลอง 2 และกลุ่มควบคุม มีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกันมาก คือ 8.72, 8.67 และ 8.43 ตามลำดับ แต่คะแนนค่าเฉลี่ยของกลุ่มควบคุมมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมากกว่า 2 กลุ่ม คือ 1.33

ตารางที่ 15 ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนประเมินทารกใน 1 นาที

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	2	1.55	.776	.725	.487
ภายในกลุ่ม	98	104.81	1.069		
รวม	100	106.36			

จากตารางที่ 15 เมื่อทดสอบเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนประเมินทารกใน 1 นาที ของช่องกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม ด้วยค่าสถิติ ANOVA พบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($p > 0.05$)

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของน้ำหนักทารกแรกคลอด
จำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง	n	$\bar{X}$	SD.	SE.	95%CI	
					L	U
กลุ่มทดลอง 1	34	3008.75	302.36	53.45	2899.74	3117.76
กลุ่มทดลอง 2	32	3059.70	312.03	53.51	2950.83	3168.58
กลุ่มควบคุม	35	3191.71	315.66	53.36	3083.28	3300.15

จากตารางที่ 16 พบว่ากลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยของน้ำหนักทารกแรกคลอดมากที่สุดคือ 3191.71 กรัม และกลุ่มทดลอง 1 มีค่าเฉลี่ยของน้ำหนักทารกแรกคลอดน้อยที่สุดคือ 3008.75 กรัม

ตารางที่ 17 ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของน้ำหนักทารกแรกคลอด

แหล่งความแปรปรวน	Df	SS	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	2	604507.28	302253.64	3.140	.048*
ภายในกลุ่ม	98	9434744.2	96272.900		
รวม	100	10039251			

* $p < 0.05$

จากตารางที่ 17 เมื่อทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของน้ำหนักทารกแรกคลอดของกลุ่มศึกษา ทั้ง 3 กลุ่ม โดยใช้ค่าสถิติ ANOVA พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05 ($p < 0.05$) เมื่อทำการทดสอบเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยทำ Multiple Comparisons โดยวิธี Turkey's Least Significant Difference (LSD) พบว่า กลุ่มทดลอง 1 และกลุ่มควบคุม มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($p < 0.05$)

ตารางที่ 18 น้ำหนักเฉลี่ยของทารกที่คลอดเมื่ออายุครรภ์ 37 และ 38 สัปดาห์

กลุ่มตัวอย่าง	อายุครรภ์ (สัปดาห์)		Sig
	37-37 ⁺⁶	38-38 ⁺⁶	
กลุ่มทดลอง 1	2,855.6	3,045.6	0.213
กลุ่มทดลอง 2	2,752.5	3,032.5	
กลุ่มควบคุม	2,930.0	3,016.7	

จากตารางที่ 18 พบว่าน้ำหนักเฉลี่ยของทารกที่คลอดเมื่ออายุครรภ์ 37 และ 38 สัปดาห์ เมื่อทดสอบเปรียบเทียบความแตกต่างของน้ำหนักเฉลี่ยของทารก โดยใช้ค่าสถิติ ANOVA พบว่าไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($p > 0.05$)

ตารางที่ 19 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความรู้สึกเจ็บปวดขณะคลอดจำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง	n	$\bar{X}$	SD.	SE.	95%CI		
					L	-	U
กลุ่มทดลอง 1	34	2.68	1.39	0.24	2.19	3.16	
กลุ่มทดลอง 2	32	2.53	1.16	0.21	2.11	2.95	
กลุ่มควบคุม	35	7.03	1.22	0.21	6.61	7.45	

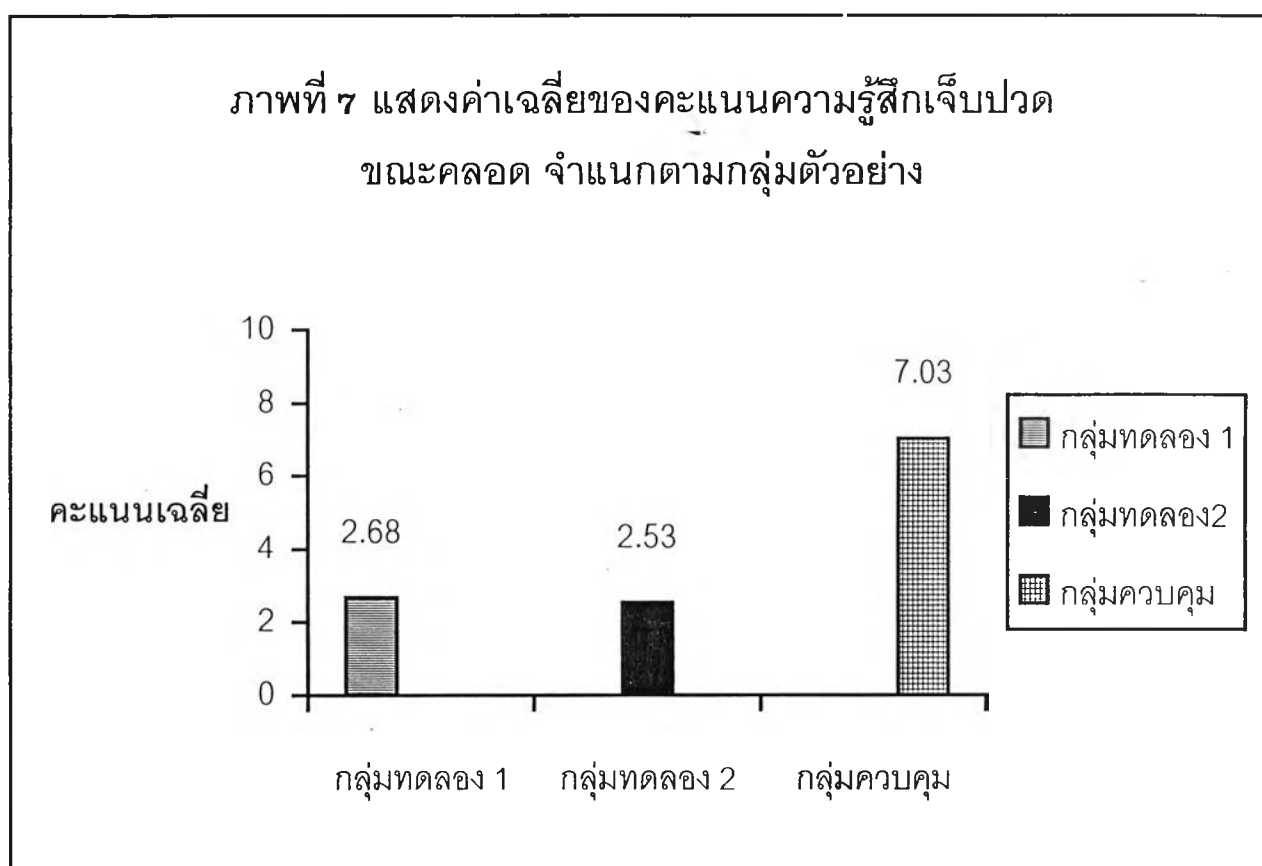
จากตารางที่ 19 พบว่ากลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยความรู้สึกเจ็บปวดขณะคลอดมากที่สุด 7.03 คะแนน และกลุ่มทดลอง 2 มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด 2.53 คะแนน ใกล้เคียงกับกลุ่มทดลอง 1 ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ย 2.68 คะแนน

ตารางที่ 20 ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้สึกเจ็บปวดขณะคลอด
จำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	2	447.68	223.84	140.27	0.000*
ภายในกลุ่ม	98	156.38	1.59		
รวม	100	604.06			

* $P < 0.05$

จากตารางที่ 20 เมื่อทดสอบเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้สึกเจ็บปวดขณะคลอด โดยใช้ค่าสถิติ ANOVA พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้สึกเจ็บปวดขณะคลอดของกลุ่มตัวอย่าง มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P < 0.05$)

ค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้สึกเจ็บปวดขณะคลอดของกลุ่มทดลอง กลุ่มทดลอง 2 และกลุ่มควบคุม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ($P < 0.05$)

ตารางที่ 21 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความพึงพอใจ
ในการคลอบคลุมของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง	n	$\bar{X}$	SD.	SE.	95 % CI	
					L	U
กลุ่มทดลอง 1	34	8.68	1.31	.23	8.22	9.14
กลุ่มทดลอง 2	32	9.16	1.02	.18	8.79	9.52
กลุ่มควบคุม	35	7.37	1.49	.25	6.86	7.89

จากตารางที่ 21 พบว่า กลุ่มทดลอง 1 กลุ่มทดลอง 2 และกลุ่มควบคุม มีค่าเฉลี่ยของคะแนนความพึงพอใจในการคลอบคลุมในระดับค่อนข้างสูง คือ 8.68, 9.16 และ 7.37 คะแนนตามลำดับ จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน

ตารางที่ 22 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความคิดเห็นต่อการฝึก

ความคิดเห็น	กลุ่มทดลอง 1		กลุ่มทดลอง 2		กลุ่มควบคุม		Sig
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
ไม่จำเป็นต้องฝึก	-	-	-	-	1	2.9	0.386
ควรฝึก	34	100.0	32	100.0	34	97.1	
รวม	34	100.0	32	100.0	35	100.0	

จากตารางที่ 22 ประชากรตัวอย่างทุกคนในกลุ่มทดลอง 1 และกลุ่มทดลอง 2 และส่วนใหญ่ในกลุ่มควบคุมให้ความเห็นว่า ควรฝึกออกกำลังกายและฝึกหายใจก่อนคลอด เมื่อทดสอบเปรียบเทียบความแตกต่างของร้อยละของความคิดเห็นโดยใช้ค่าสถิติ Fisher's exact test พบว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($p > 0.05$)

ตารางที่ 23 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความคิดเห็นต่อวิธีฝึก

ความคิดเห็น	ฝึกหายใจ		ยกเชิงกราน + หายใจ		Sig
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
เหมาะสมแล้ว	32	94.1	34	100.0	0.493
ควรเพิ่มท่าฝึก	2	5.9	-	-	
รวม	34	100.0	34	100.0	

จากตารางที่ 23 พบว่าประชากรตัวอย่างในกลุ่มที่ฝึกหายใจเพียงวิธีเดียว ส่วนใหญ่เห็นว่าวิธีฝึกเหมาะสมแล้ว คิดเป็นร้อยละ 94.1 ส่วนน้อยเห็นว่า ควรมีการฝึกเพิ่มเติมเกี่ยวกับการ ออกกำลังกายในท่าต่างๆ ส่วนกลุ่มที่ฝึกยกเชิงกรานและฝึกหายใจทุกคนมีความเห็นว่าวิธี การฝึกเหมาะสมแล้ว คิดเป็นร้อยละ 100.0 เมื่อทดสอบเปรียบเทียบความแตกต่างด้วยค่าสถิติ Fisher's exact test พบว่าไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($p > 0.05$)